
KOMUNITNÝ PLÁN
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
OBCE LIPTOVSKÝ PETER
pre obdobie rokov 2018-2022

Máj 2018

Spracovateľ: MAS Horný Liptov

OBSAH

1. Úvod ku Komunitnému plánu sociálnych služieb obce Liptovský peter.....	3
1.1 Teoretické a legislatívne východiská.....	3
1.2 Proces spracovania dokumentu KPSS v obci Liptovský Peter.....	5
2. Východisková situácia pre poskytovanie sociálnych služieb v obci liptovský peter.....	6
2.1 Socio–demografická analýza a prognóza obce Liptovský Peter.....	6
2.2 Súčasný stav poskytovaných sociálnych služieb v obci Liptovský Peter.....	16
2.3 Prehľad výdavkov a príjmov vynakladaných na zabezpečenie sociálnych služieb v obci.....	19
2.4 Sieť poskytovateľov sociálnych služieb v území Horného Liptova (územie MAS Horný Liptov). 20	
2.5 Analýza potrieb obyvateľov obce Liptovský Peter.....	23
3. SWOT analýza.....	27
4. Prehľad cieľov a priorít obce pre obdobie 2018-2022 v sociálnej oblasti.....	29
5. Akčný plán realizácie KPSS pre obdobie 2018-2022.....	31
6. Monitoring a hodnotenie.....	33
7. Prehľad platnej legislatívy a informačných zdrojov.....	34
8. Zoznam použitých skratiek.....	35
9. Prílohy.....	37

1. ÚVOD KU KOMUNITNÉMU PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE LIPTOVSKÝ PETER

1.1 Teoretické a legislatívne východiská

Komunitné plánovanie sociálnych služieb patrí v zmysle § 83 Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov do pôsobnosti obce, ktorá ho vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb. Zohľadňuje pritom miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode.

Zákonom NR SR č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky (VÚC) došlo k preneseniu pôsobnosti na úseku sociálnej pomoci hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov. Obec sa v oblasti sociálnych služieb riadi nasledovnými zákonmi: Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele.

Komunitné plánovanie v obci Liptovský Peter nadväzuje na strategické dokumenty miestneho, regionálneho aj národného významu:

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb do roku 2015-2020.
- Koncepcia sociálnych služieb, sociálnej prevencie a sociálneho poradenstva v Žilinskom samosprávnom kraji (ŽSK), 2004
- Aktualizácia koncepcie sociálnych služieb, sociálnej prevencie a sociálneho poradenstva ŽSK. Žilina: 2008. V súlade s pripravovanou novelou zákona o sociálnych službách s predpokladanou účinnosťou od 1. 1. 2018, ktorá nastavuje a rieši systémovosť financovania sociálnych služieb je na úrovni kraja pripravovaná nová Koncepciu sociálnych služieb v súlade s aktuálnymi Národnými prioritami sociálnych služieb (2015 – 2020).
- PHSR Žilinského samosprávneho kraja
- Spoločný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja do roku 2022 (ďalej SPRO), ktorého súčasťou je aj obec Liptovský Peter. Sociálne služby sú v SPRO

zadefinované v Špecifickom celi 1 Zlepšiť základnú vybavenosť a služby v regióne, Opatrenie 1.3 Zvýšiť bezpečnosť a skvalitniť sociálnu a občiansku vybavenosť.

- Všeobecne záväzné nariadenia č. 1/2009 a 1/2008 o poskytovaní opatrovateľskej služby, č. 1/2013 o poskytovaní príspevku za darcovstvo krvi, č. 2/2010 o podmienkach poskytovania dotácií na všeobecne prospešné služby a na verejnoprospešné účely, č. 1/2011 o podmienkach nájmu, kritériách a postupe pridelovania nájomných bytov v nájomných domoch, č. 1/2018, 1/2017, 1/2016, 1/2014, 2/2014, 1/2012, 3/2012 o dotácii MŠ.

Komunitné plánovanie je otvoreným procesom zisťovania potrieb prijímateľov sociálnych služieb a hľadanie zdrojov a najlepších riešení na ich napĺňanie v spolupráci s poskytovateľmi sociálnych služieb. Je to dynamický proces, ktorý pružne reaguje na zmenu okolností, zmenu legislatívy, sociálneho prostredia a správania sa prijímateľov sociálnych služieb, výsledkom ktorého je komunitný plán so zadefinovanými prioritami a finančnými možnosťami na obdobie rokov 2018-2022.

Hlavným cieľom komunitného plánovania je zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb tým, ktorí ich potrebujú.

Podľa § 80 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v platnom znení má obec *v prípade potreby* poskytovať alebo zabezpečovať nasledovné služby:

- základné sociálne poradenstvo
- sociálnu službu fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb v zariadení,
- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
- sociálnu službu v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu,
- sociálnu službu v zariadení,
- opatrovateľskú službu,
- prepravnú službu,
- odľahčovaciu službu
- terénnu sociálnu službu krízovej intervencie.

Obec môže poskytovať alebo zabezpečovať podpornú sociálnu službu v zariadení (denné centrum, jedáleň, práčovňa), stredisko osobnej hygieny, sprostredkovanie tlmočnickej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie, sprievodcovskú službu, požičiavanie pomôcok, monitorovanie a signalizáciu potreby pomoci, krízovú pomoc poskytovanú prostredníctvom telekomunikačných technológií, pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností, pomoc

pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov ako samostatnú odbornú činnosť, terénnu sociálnu službu prostredníctvom terénnych programov.

Okrem toho obec vyhľadáva fyzické osoby, ktorým je potrebné poskytnúť sociálnu službu. Od 1. 1. 2014 boli rozšírené možnosti poskytovania sociálnej služby krízovej intervencie, a to o § 24a - § 24 d uvedeného zákona:

- Terénna sociálna služba krízovej intervencie,
- Nízkoprahové denné centrum
- Integračné centrum
- Komunitné centrum

V prípade, že niektorú zo sociálnych služieb neposkytuje, môže uzatvárať zmluvu o:

- poskytovaní sociálnej služby,
- poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby.

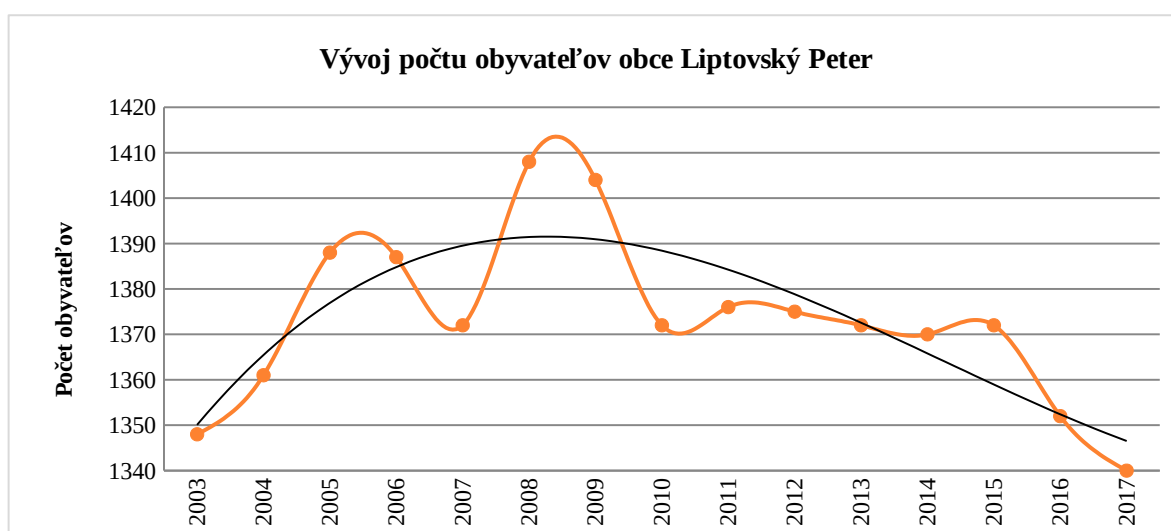
1.2 Proces spracovania dokumentu KPSS v obci Liptovský Peter

Cieľom pracovných stretnutí pri príprave KPSS obce bolo zmapovať súčasnú situáciu občanov z pohľadu potrieb a možností poskytovania sociálnych služieb v obci a regióne. Komunitný plán nerieši samostatne jednotlivé cieľové skupiny (seniori, mladí ľudia, ...) zameriava na sociálnu situáciu občanov v obci prierezovo. Na základe osobných rozhovorov a analýzy demografických údajov, zostavenej SWOT analýzy boli v procese spracovania dokumentu stanovené ciele, opatrenia a zostavený akčný plán na obdobie rokov 2018-2022. Verejnosť sa do procesu prípravy komunitného plánu zapojila vyplnením dotazníka a pracovná verzia dokumentu bola prerokovaná na obecnom zastupiteľstve.

2. VÝCHODISKOVÁ SITUÁCIA PRE POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCI LIPTOVSKÝ PETER

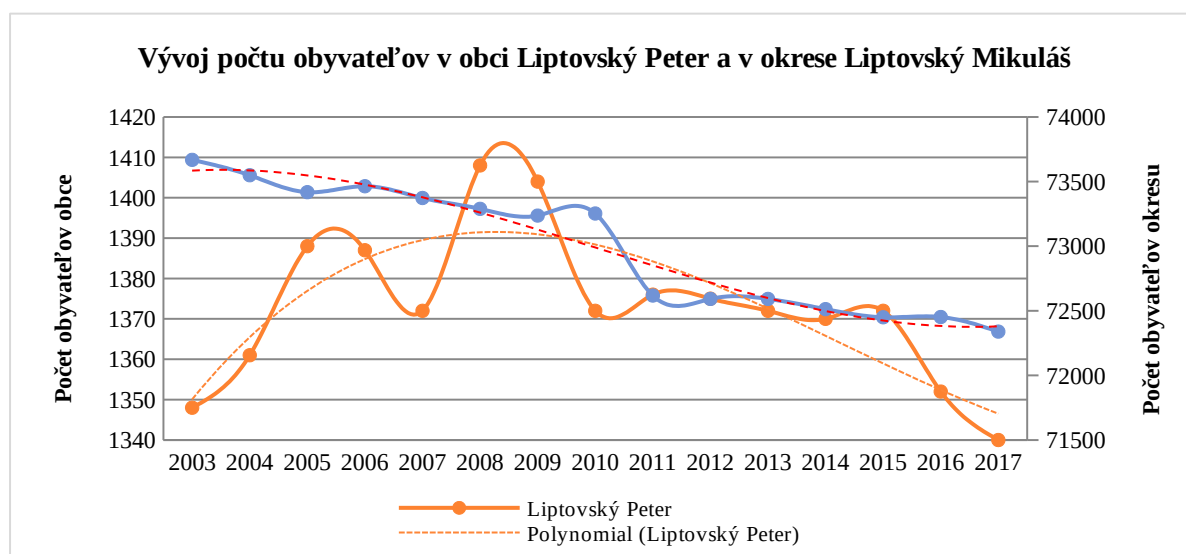
2.1 Socio–demografická analýza a prognóza obce Liptovský Peter

Vývoj počtu obyvateľov v obci Liptovský Peter za posledných 15 rokov výrazne osciluje a v posledných troch rokoch má regresívny trend. Najväčší nárast počtu obyvateľov nastal v rokoch 2008 a 2009. V roku 2016 počet obyvateľov klesol na rovnakú úroveň ako pred 14 rokmi (obr. 1).

Obr. 1: Vývoj počtu obyvateľov obce v rokoch 2003-2017

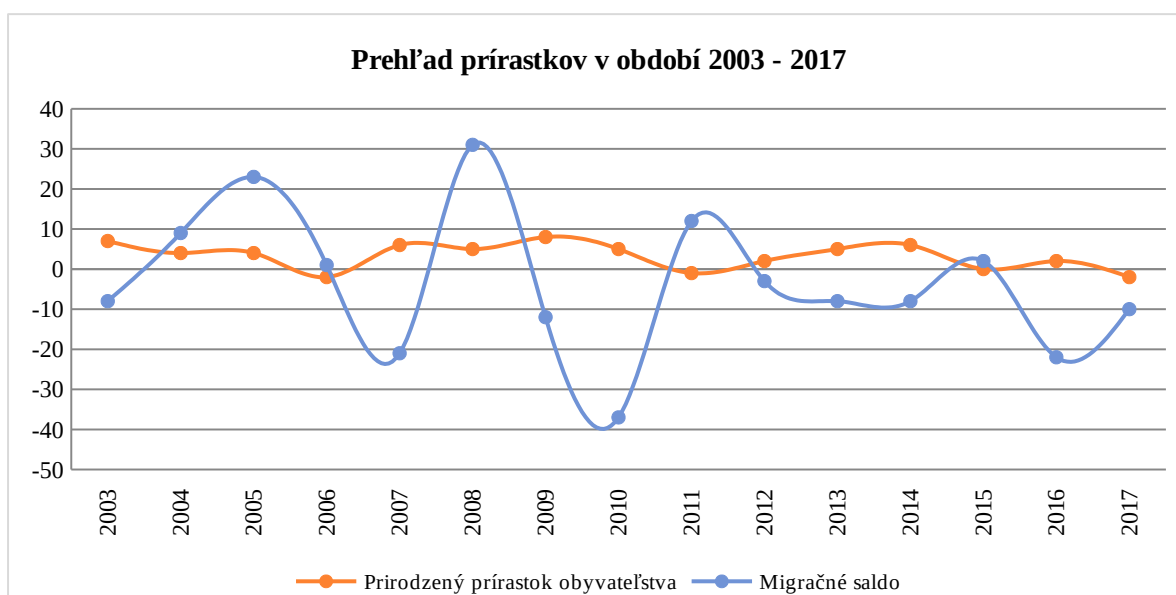
V porovnaní s vývojom počtu obyvateľov v okrese Liptovský Mikuláš, ktorý má výrazne regresívny trend, je demografický vývoj obce za posledné obdobie veľmi podobný (obr. 2).

Obr. 2: Porovnanie vývoja počtu obyvateľov v obci Liptovský Peter a v okrese Liptovský Mikuláš

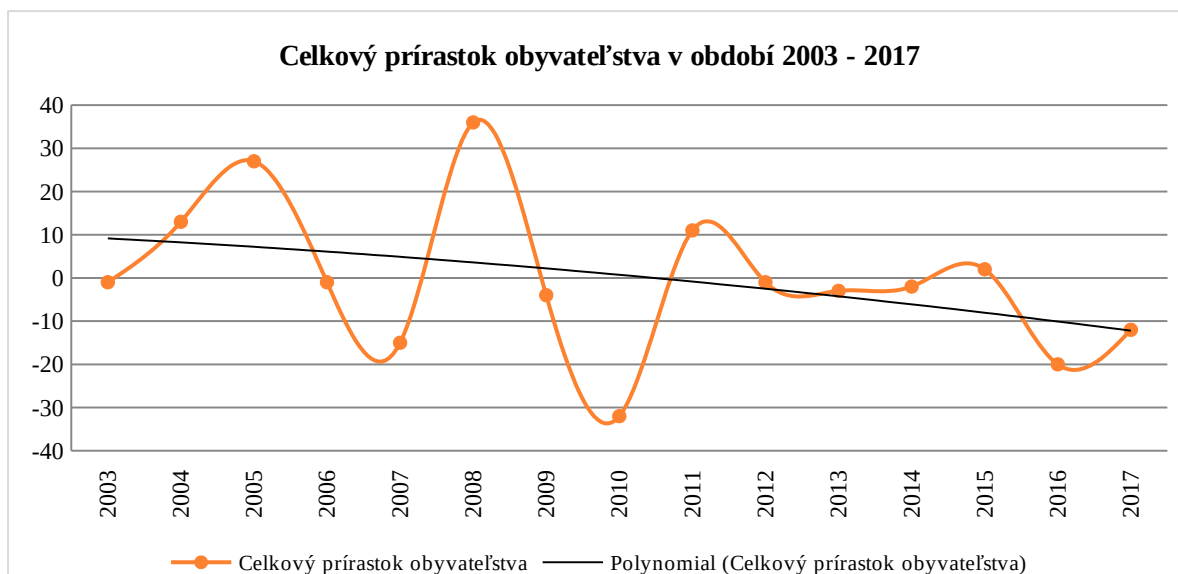
Za obdobie rokov 2003 – 2017 má prirodzený prírastok obyvateľstva striedavo klesajúcu a stúpajúcu tendenciu. Najväčší prirodzený prírastok môžeme sledovať v roku 2009, kedy bol počet narodených detí 2-krát vyšší ako počet zomretých osôb. Záporná hodnota prirodzeného prírastku bola v rokoch 2006, 2011 a 2017, kedy bol počet narodených detí nižší ako počet zomretých osôb (obr. 3).

Hodnota migračného salda (rozdiel počtu prihlásených osôb na trvalý pobyt a počtu odhlásených osôb z trvalého pobytu) výrazne osciluje, pričom najvyššie hodnoty môžeme sledovať v rokoch 2005 a 2008, kedy sa do obce prihlásilo na trvalý pobyt najviac obyvateľov, spolu 109 osôb. V tom čase sa odhlásilo z trvalého pobytu 55 osôb. Najnižšiu hodnotu dosiahlo migračné saldo v roku 2010, kedy sa z obce vysťahovalo 64 osôb a prisťahovalo sa len 27 osôb. Od roku 2012 je viac odhlásených z trvalého pobytu ako prihlásených (obr. 3).

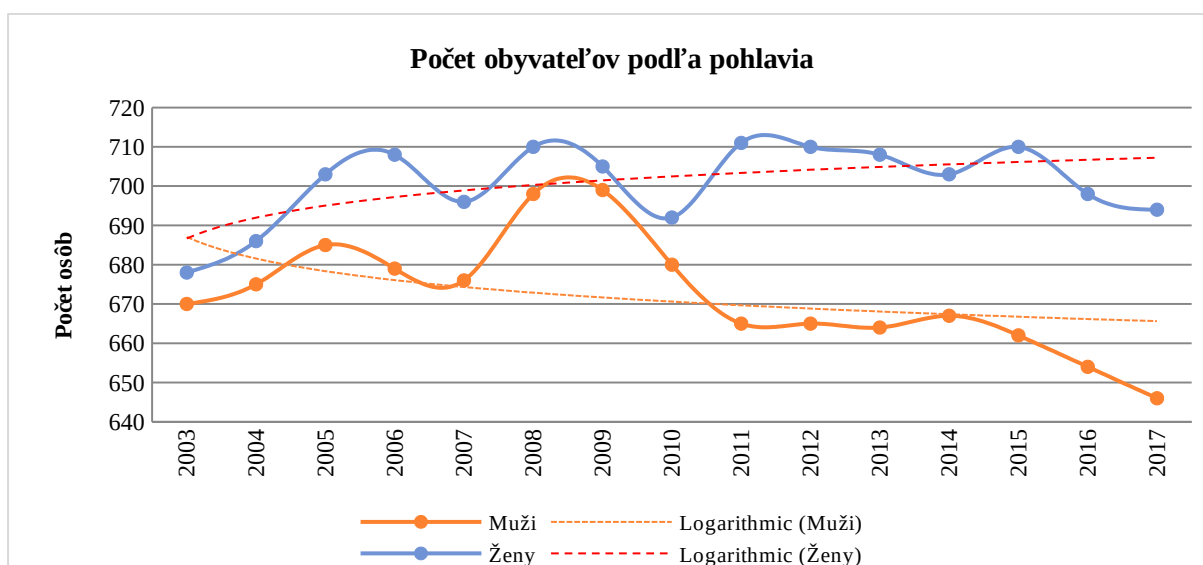
Obr. 3: Prehľad prirodzeného prírastku a migračného salda obce v rokoch 2003 – 2017

Celkový prírastok obyvateľstva má za obdobie 15 rokov klesajúci trend, pričom najväčší nárast obyvateľstva v obci nastal v roku 2008 a najväčší pokles v roku 2010 (obr. 4). Od roku 2012 počet obyvateľov skôr klesá, pričom na úbytok obyvateľstva v obci má významný vplyv počet obyvateľov, ktorí sa z obce odsťahovali.

Obr. 4: Celkový prírastok obyvateľstva v období 2003 - 2017

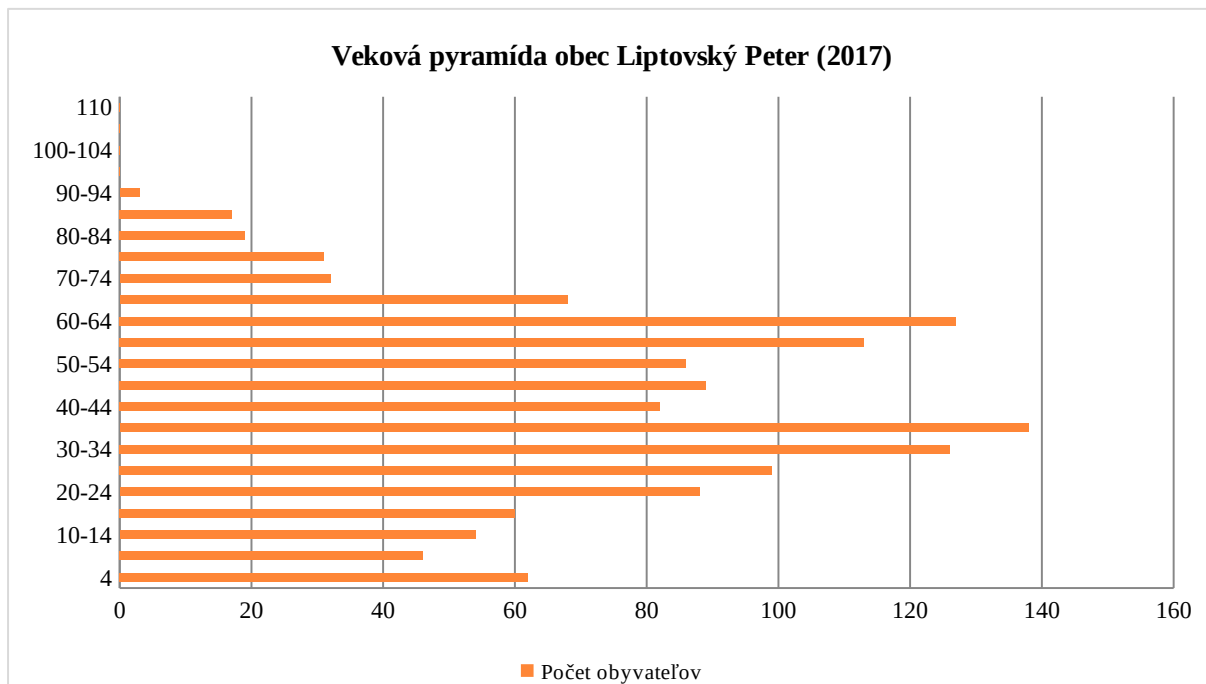
V obci Liptovský Peter k 31. 12. 2017 žilo 646 mužov a 694 žien. V posledných 15 rokoch bola viac zastúpená populácia žien ako mužov. Najmenej žien v počte 678 žilo v obci v roku 2003, najviac žien v počte 711 v roku 2011. Najmenej mužov v počte 646 žilo v obci v roku 2017, najviac mužov v počte 699 v roku 2009. Za posledných 7 rokov je zaznamenaný skôr úbytok populácie mužov (obr. 5).

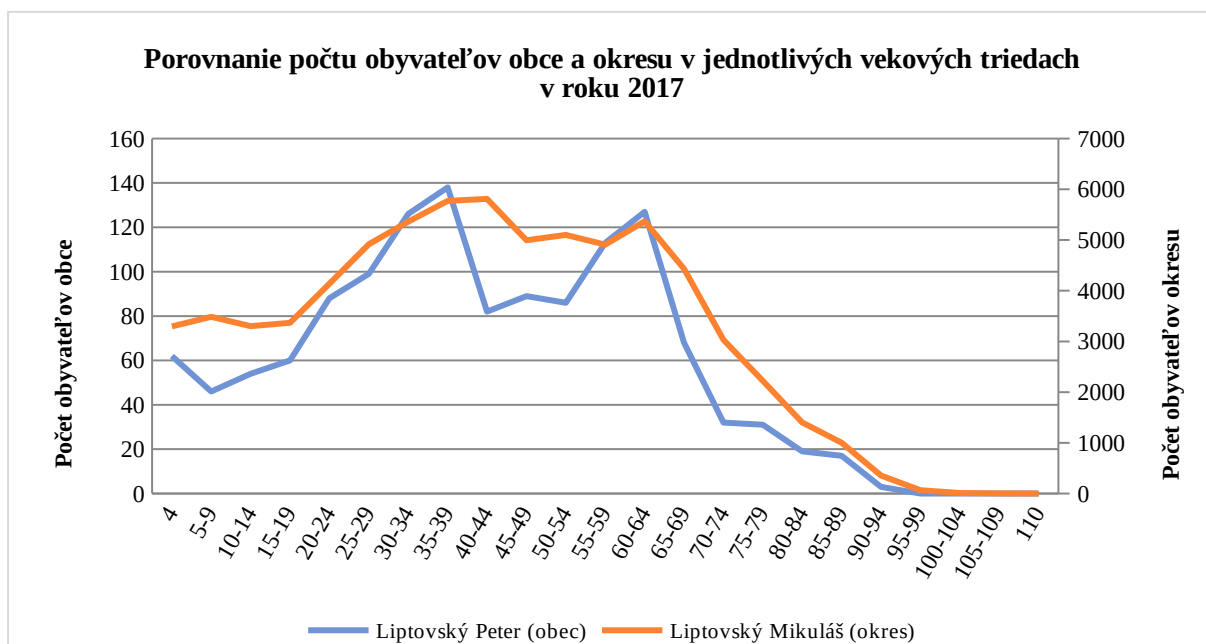
Obr. 5: Počet obyvateľov obce podľa pohlavia

Podľa znázorneného vekového zloženia obyvateľstva v obci Liptovský Peter k 31. 12. 2017 na obr. 6 môžeme konštatovať, že v obci je menší počet detí a mladých ľudí do 15 rokov ako počet starších ľudí vo veku nad 65 rokov. Najsilnejšie skupiny sú v produktívnom veku od 30 do 40 rokov a potom vo veku od 55 do 65 rokov. V porovnaní so situáciou v okrese

Liptovský Mikuláš, kde prevláda nižší podiel detí a mladých ľudí a pre ktorý je charakteristický regresívny trend populácie, je situácia v obci podobná (obr. 7).

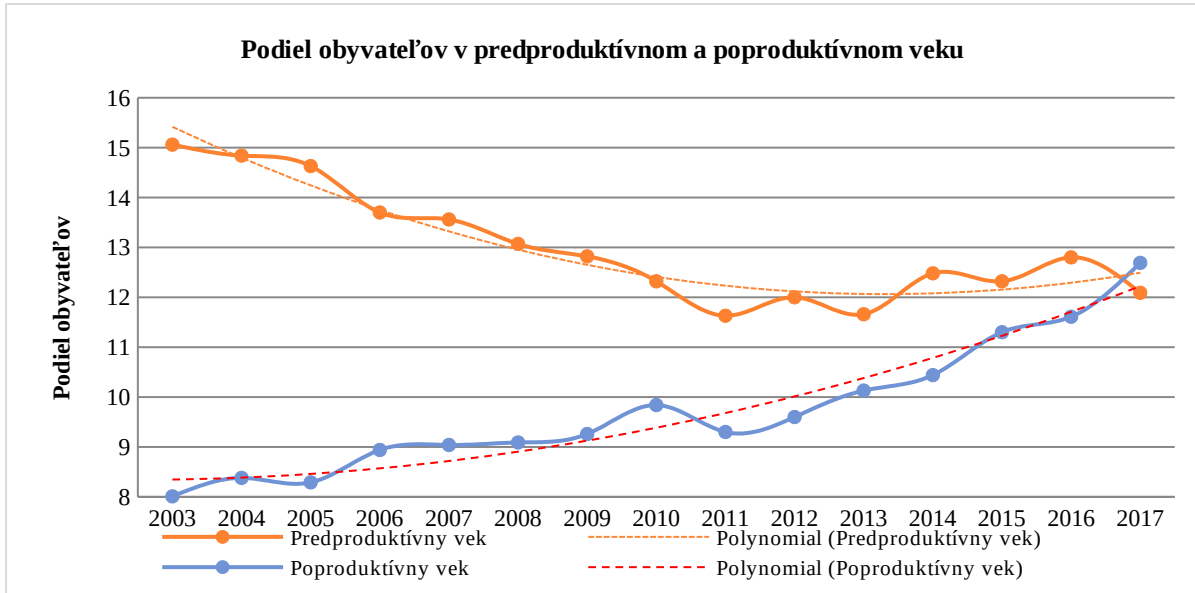
Obr. 6: Počet obyvateľov obce podľa vekových skupín

Obr. 7: Porovnanie počtu obyvateľov podľa vekových skupín v obci Liptovský Peter a v okrese Liptovský Mikuláš

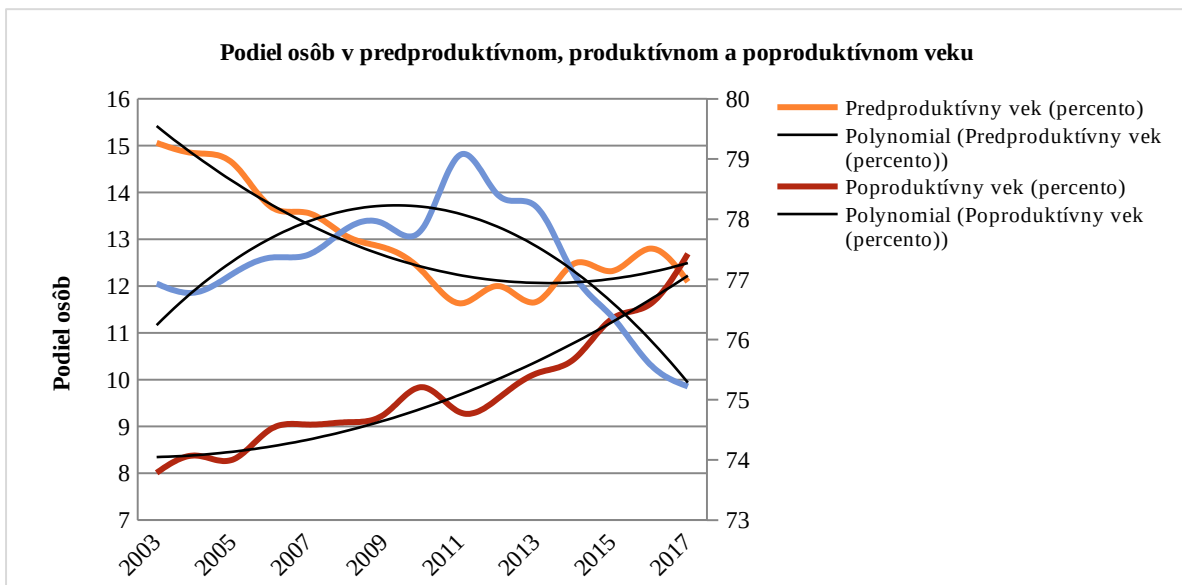
Počet detí a mladých ľudí vo veku od 0 do 14 rokov tvorí skupinu obyvateľstva v predproduktívnom veku, ktorá nie je ekonomicky aktívna. V roku 2017 bolo v obci Liptovský Peter 162 obyvateľov vo veku do 14 rokov, čo predstavuje 12,09% všetkých obyvateľov obce (obr. 8).

Obyvatelia v poproduktívnom veku, tj. vo veku 65 rokov a viac, sú zástupcovia skupiny obyvateľstva, ktorá väčšinou nie je ekonomicky aktívna. Táto skupina obyvateľstva bola v obci Liptovský Peter v roku 2017 zastúpená 170 ľuďmi, čo predstavuje 12,69% všetkých obyvateľov obce (obr. 8).

Obr. 8: Podiel obyvateľov v predproduktívnom a produktívnom veku

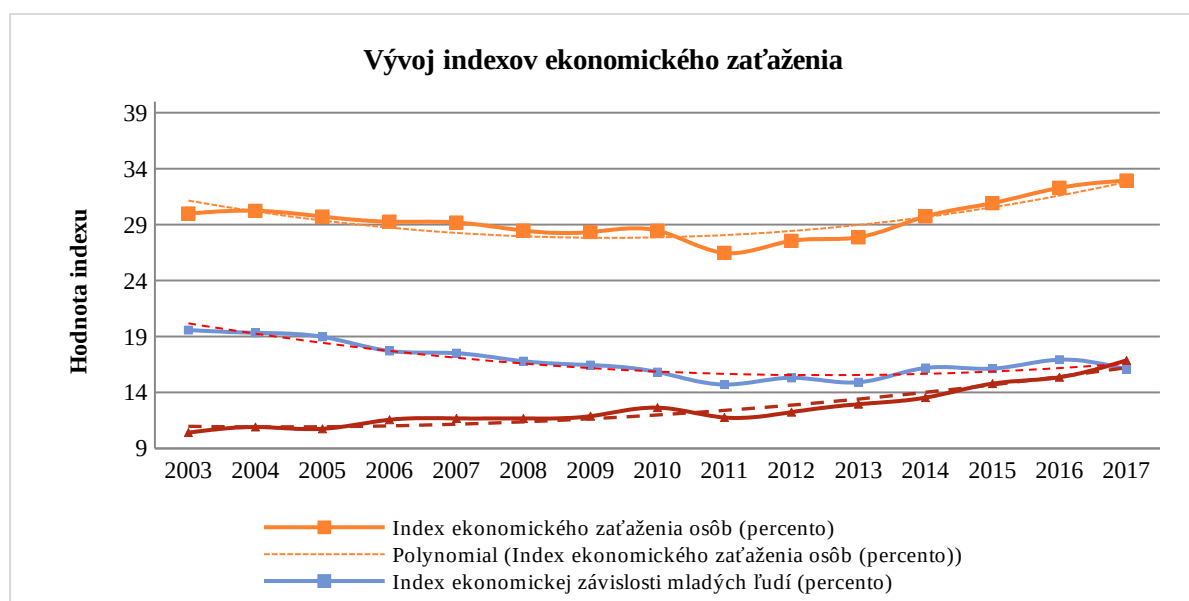
Počet obyvateľov v produktívnom veku od 15 – 64 rokov, v ktorom je väčšina obyvateľstva ekonomicky aktívna, má v obci Liptovský Peter za posledných 6 rokov klesajúcu tendenciu (obr. 9).

Obr. 9: Prehľad podielu osôb podľa ekonomickej aktivity

Index ekonomického zaťaženia vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov) a poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúcich na 100 osôb v produktívnom veku (15 – 64 rokov). Vzhľadom k stúpajúcej tendencii obyvateľov v predproduktívnom a najmä poproduktívnom veku za posledných 6 rokov je vývoj tejto situácie záťažou, čo znázorňuje index ekonomického zaťaženia, ktorý má stúpajúcu tendenciu (obr. 10).

Obidva indexy, index ekonomickej závislosti mladých ľudí a index ekonomickej závislosti starých ľudí, majú stúpajúcu tendenciu, čo znamená, že vzrastá počet ekonomicky neaktívnych obyvateľov k počtu obyvateľov ekonomicky aktívnych. Rastúci podiel ekonomicky neaktívneho obyvateľstva v predproduktívnom a poproduktívnom veku má vplyv na zvýšenú záťaž na produktívnu zložku obyvateľstva (obr. 10).

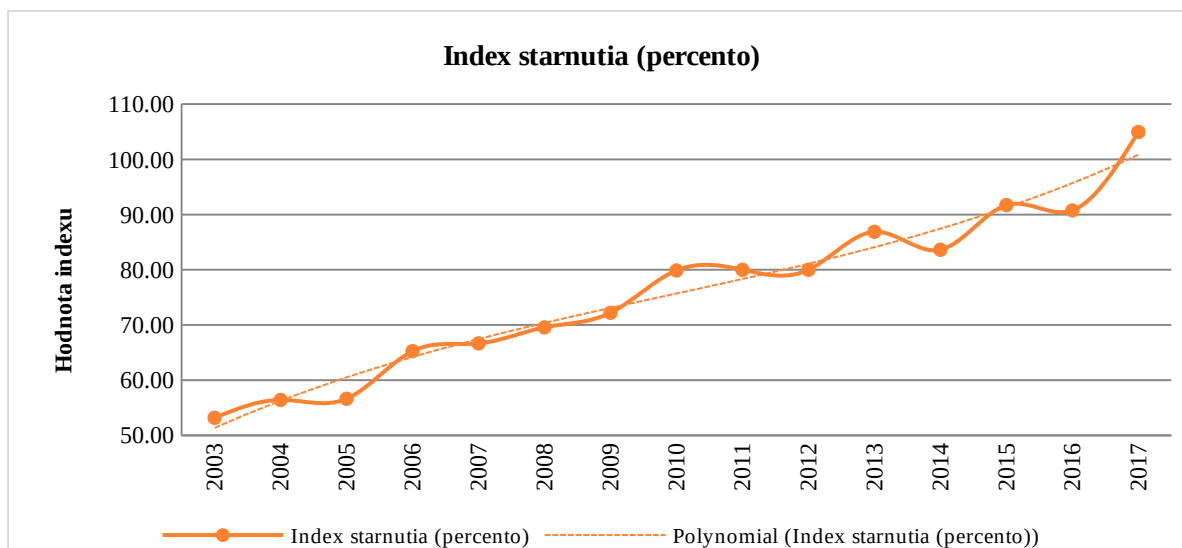

Obr. 10: Vývoj indexov ekonomického zaťaženia

Zrýchľujúci sa proces starnutia obyvateľstva je celospoločensky najzávažnejším dôsledkom súčasného demografického vývoja.

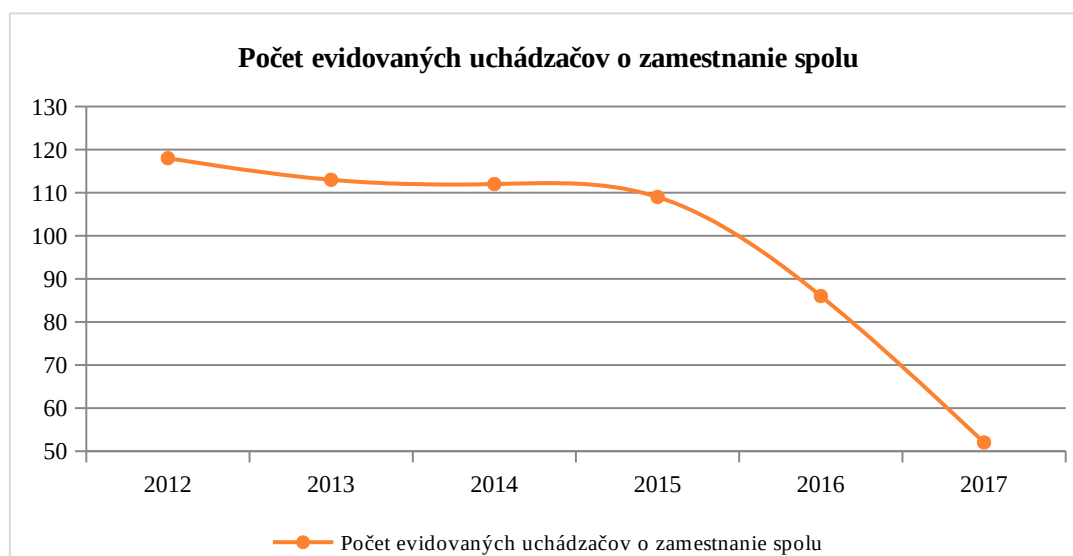
Priemerný vek obyvateľov na Slovensku v roku 2016 dosiahol hodnotu 40,4 a do roku 2025 sa priblíži k hodnote 43 rokov. Za obdobie 2007–2025 sa podľa odhadu priemerný vek zvýši o 4,6 rokov (12,1%). Proces starnutia obyvateľstva je výzvou aj v oblasti poskytovania sociálnych služieb, nakoľko sa predpokladá zvyšujúci dopyt po sociálnych službách a ich kvalite.

Index starnutia (Sauvyho index) vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov). Index starnutia v obci Liptovský Peter má dlhodobu stúpajúcu tendenciu a za obdobie 15 rokov dosiahol dvojnásobnú hodnotu (obr. 11).

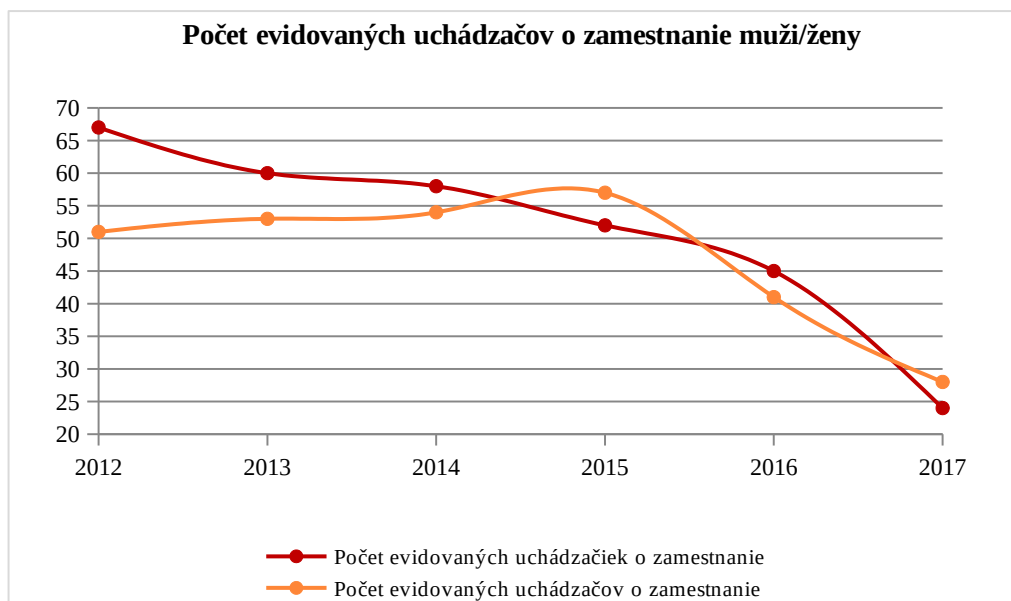
Obr. 11: Vývoj indexu starnutia v obci

Populácia obyvateľov obce vykazuje známky prestarnutosti. Hoci najsilnejšie zastúpené vekové ročníky sa nachádzajú v strede vekovej pyramídy, v obci je tiež veľmi silná skupina obyvateľov vo veku od 55 do 65 rokov, čo v blízkej budúcnosti predpokladá nárast poproduktívneho obyvateľstva a ekonomického zaťaženia produktívnej zložky obyvateľov obce.

Obr. 12: Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Liptovský Peter

Od roku 2012 bol vývoj počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie mierne klesajúci a v roku 2017 výrazne klesol na počet 52 evidovaných uchádzačov (obr. 12), z toho bolo 24 žien a 28 mužov (obr. 13).

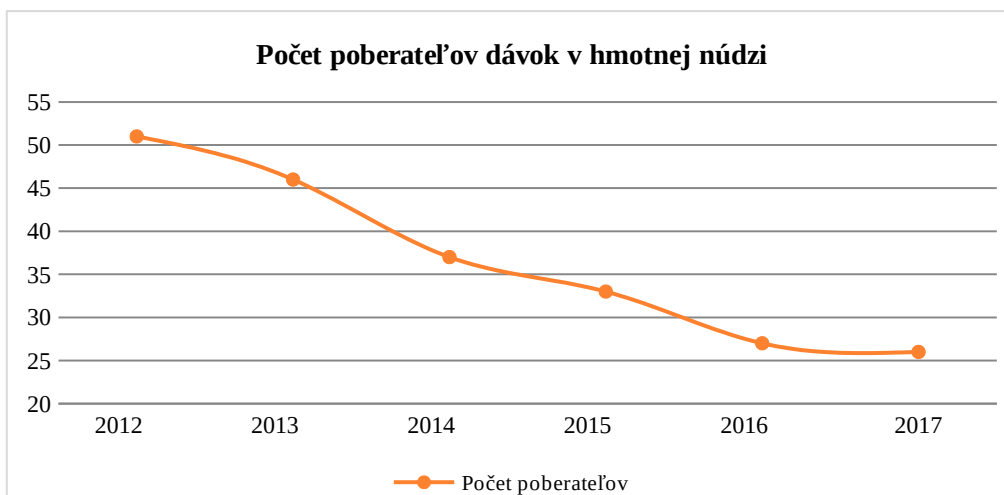
Obr. 13: Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie podľa pohlavia

Štátne sociálne dávky predstavujú súbor peňažných plnení, ktorými sa štát podieľa na zvládnutí viacerých životných situácií, najmä rodín s nezaopatrenými deťmi. Prispieva na krytie nákladov na výživu a iné osobné potreby detí a tiež nákladov spojených s ďalšími sociálnymi udalosťami. Štátne sociálne dávky tvoria súčasť systému sociálneho zabezpečenia. V rámci reformy sociálnej sféry sa popri sociálnom poistení a sociálnej pomoci dotvára ďalší systém sociálneho zabezpečenia, ktorý dostal pomenovanie „štátna sociálna podpora“ (známa ako dnešné štátne sociálne dávky). Zamiera sa na podporu takých sociálnych udalostí, ktoré nie sú pokryté zo systému sociálneho poistenia a ich akceptovanie štátom umožňuje predchádzať stavu, kedy sa jednotliviec ocitá v stave hmotnej alebo sociálnej núdze a je odkázaný na pomoc.

Tabuľka 1: Štátne sociálne dávky a príspevky - obec Liptovský Peter - obdobie roky 2012 až 2017

Počet poberateľov podľa typu dávky	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Dávka v hmotnej núdzi	51	46	37	33	27	26
Dotácie na stravu	1	1	1	1	1	1
Prídavok na dieťa	179	179	168	161	151	151
Rodičovský príspevok	42	50	49	56	51	51
Spolu vyplatená suma štátnej soc. dávky	197.118,57	219.684,56	216.084,41	211.433,72	186.139,66	202.963,32

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením. V roku 2017 boli v obci Liptovský Peter vyplatené dávky v hmotnej núdzi 26 poberateľom v celkovej výške 41.967,10€, čo je o polovicu menej ako pred piatimi rokmi.

Obr. 10: Počet poberateľov dávok v hmotnej núdzi

Kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len kompenzácia) je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu alebo poskytovaním sociálnych služieb. Sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia sa kompenzujú v oblastiach mobility a orientácie, komunikácie, zvýšených výdavkov, sebaobsluhy. V rokoch 2012 – 2017 boli v obci Liptovský Peter vyplácané kompenzácie na zvýšené výdavky na diétu, hygienu alebo opotrebovanie a na prevádzku OMV, ďalej na kúpu pomôcky a zdvíhacieho zariadenia, na úpravu bytu a rodinného domu, na prepravu a kúpu osobného motorového vozidla a na opatrovanie.

Tabuľka 2: Počet poberateľov sociálnych dávok v obci podľa druhu kompenzácie

Počet poberateľov podľa druhu kompenzácie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PP na kompenzáciu zvýšených výdavkov - diéta	13	13	19	19	17	15
PP na kompenzáciu zvýšených výdavkov - hygiena alebo opotrebovanie	18	20	25	24	22	20
PP na kompenzáciu zvýšených výdavkov - prevádzka OMV	12	17	17	17	16	15
PP na kúpu pomôcky	1	2				1
PP na kúpu zdvíhacieho zariadenia	1					
PP na úpravu bytu			1			
PP na úpravu rodinného domu			1			
PP na kúpu osobného motorového vozidla		2		1		1
PP na prepravu		1	1			
PP na opatrovanie	17	20	23	26	22	20

Tabuľka 3: Vyplatená suma sociálnych dávok v obci

Vyplatená suma v €	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PP na kompenzáciu zvýšených výdavkov - dieťa	3 431,98	3 059,43	4 527,16	5 023,50	4 343,19	3 808,76
PP na kompenzáciu zvýšených výdavkov - hygiena alebo opotrebovanie	3 509,86	4 221,27	5 075,64	4 542,33	4 376,82	4 186,49
PP na kompenzáciu zvýšených výdavkov - prevádzka OMV	4 072,20	6 092,79	6 618,00	6 254,01	5 823,84	5 276,26
PP na kúpu pomôcky	598,18	1 379,05				180,00
PP na kúpu zdvíhacieho zariadenia	5 940,00					
PP na úpravu bytu			1 399,98			
PP na úpravu rodinného domu			955,44			
PP na kúpu osobného motorového vozidla		13 277,58		6 638,79		6 638,79
PP na prepravu		91,88	121,45	0,00		
PP na opatrovanie	21 353,98	23 332,81	35 610,71	34 357,90	34 224,25	37 832,13

V obci Liptovský Peter je zriadená dvojtriedna materská škola, ktorá poskytuje celodennú výchovnú a vzdelávaciu starostlivosť deťom predškolského veku spravidla od 3 do 6 rokov a deťom s odloženou školskou dochádzkou. Najvyšší počet detí zodpovedajúci veľkosti vnútorných priestorov (kapacita zariadenia) je 30 detí. Objekt je adaptovaný v bývalej bytovej jednotke po rozsiahlej rekonštrukcii a vyhovuje požiadavkám výchovno-vzdelávacieho procesu detí. V súčasnosti škôlku navštevuje 12 detí v I. triede a 17 detí v II. triede. Škôlku vedie riaditeľka a o deti sa starajú 3 učiteľky. Súčasťou škôlky je aj jedáleň.

Základná škola sa v obci nenachádza. Výchovu a vzdelávanie detí z obce zabezpečujú prevažne: Základná škola s materskou školou, Hradná 342, Liptovský Hrádok a Základná škola s materskou školou, J.D.Matejovie 539, Liptovský Hrádok.

Od roku 2002 funguje v obci Jednota dôchodcov, ktorá má v súčasnosti 70 členov. Okrem spoločenských a záujmových posedení organizuje rôzne kultúrne podujatia, besedy, výlety, zájazdy, brigádnickú a dobrovoľnícku činnosť a možnosť návštevy Tatralandie za symbolické vstupné. V dobrovoľníckej činnosti odpracovali tisícky hodín pre obec aj pre urbárske pozemkové spoločenstvo. V súčasnej dobe sa schádzajú v Klube seniorov, kde majú spoločenské hry, záujmovú činnosť a hlavne možnosť stretnúť sa a porozprávať.

V obci je významná preventívno-záchraná zložka Dobrovoľný hasičský zbor, ktorá má v súčasnosti 25 členov.

Súčasnú aktivitu vedenia obce sú orientované na občana. Cieľom je vytvorenie lepších podmienok na bývanie, prácu a rekreáciu, vytvorenie atraktívnejšieho prostredia skvalitnením zanedbaných častí obce, ako i častí s vysokým rozvojovým potenciálom. Investície sa orientujú skôr na rekonštrukciu a obnovu, než na výstavbu na zelenej lúke.

Záver:

Počet obyvateľov obce klesá, pričom na úbytok obyvateľstva v obci má významný vplyv migrácia obyvateľstva. K 31.12.2017 bolo na trvalý pobyt prihlásených 1340 obyvateľov. Rastúci je aj podiel ľudí v poproduktívnom veku a zároveň sa znižuje podiel detí a mladých ľudí v predproduktívnom veku. To ovplyvňuje ekonomickú závislosť zraniteľných skupín obyvateľstva či celkovú ekonomickú záťaž obce. V roku 2017 bolo v obci 297 osôb v dôchodkovom veku, t.j. starších ako 60 rokov. V obci je tiež veľmi silná skupina obyvateľov vo veku od 55 do 65 rokov, čo v blízkej budúcnosti predpokladá nárast poproduktívneho obyvateľstva a ekonomického zaťaženia produktívnej zložky obyvateľov obce.

V obci klesá počet nezamestnaných. Dávky v hmotnej núdzi sa vyplácajú 26 poberateľom, čo je o polovicu menej ako pred piatimi rokmi. V obci funguje materská škola, silná je Jednota dôchodcov, aktívne spolky Dobrovoľný hasičský zbor a ochotnícke divadlo.

2.2 Súčasný stav poskytovaných sociálnych služieb v obci Liptovský Peter

Vzhľadom k tomu, že obec Liptovský Peter nie je zriaďovateľom žiadneho vlastného zariadenia sociálnych služieb, zabezpečuje pre klientov pobytovú formu v sociálnych zariadeniach prostredníctvom iných poskytovateľov (inou obcou, VÚC, neverejným poskytovateľom) na základe výberu klienta.

Od roku 2010 je obec Liptovský Peter registrovaná v zmysle § 62 zákona o sociálnych službách v registri poskytovateľov sociálnych služieb a poskytuje občanom opatrovateľskú službu. Obec Liptovský Peter je správnym orgánom v konaniach o odkázanosti na sociálnu službu v ZpS, v ZOS, v DS, o odkázanosti na OPS a o zániku a zmene stupňa odkázanosti. Na základe žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu zabezpečuje zdravotnú a sociálnu posudkovú činnosť, ktorou sa zisťuje odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo fyzickej osoby s nepriaznivým zdravotným stavom na sociálnu službu v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a na opatrovateľskú službu.

Obec Liptovský Peter je situovaná v tesnej blízkosti mesta Liptovský Hrádok. Zdravotnú starostlivosť pre občanov obce poskytuje Poliklinika v Liptovskom Hrádku, súkromní poskytovatelia v Medic centre v Liptovskom Hrádku a Nemocnica s poliklinikou v Liptovskom Mikuláši. Sociálne služby v obci sú zabezpečené opatrovateľskou službou.

Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba, poskytovaná podľa zákona §41 zákona 448/2008, je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 Zákona o sociálnych službách a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 Zákona o sociálnych službách.

Rozsah úkonov (v hodinách) podľa odkázanosti na jednotlivé úkony podľa prílohy 3 – 4 uvedeného zákona *určuje obec na základe sociálnej posudkovej činnosti*. Poskytovateľ sociálnej služby sa s prijímateľom sociálnej služby (na návrh prijímateľa) môže zmluvne dohodnúť aj na inom hodinovom rozsahu opatrovania. Opatrovateľská služba je originálnou kompetenciou obce, ale je poskytovaná aj neverejnými poskytovateľmi.

Obec má zamestnanú jednu opatrovateľku. Záujem o opatrovateľskú službu je slabý, a to hlavne z finančných dôvodov, keď občania nie sú ochotní za túto službu zaplatiť. Zo štatistických údajov (v rokoch 2010, 2016) je zrejmé, že na Slovensku klesá počet prijímateľov opatrovateľských služieb poskytovaných obcami a rastie záujem o pobytové (najmä) celoročné sociálne služby, osobitne v skupine seniorov.

Občanom, ktorí sa ocitnú v rôznych životných situáciách, obec prostredníctvom zriadenej sociálnej komisie poskytuje individuálnu súčinnosť, navštevuje starších občanov, organizuje posedenia s dôchodcami, vybavuje žiadosti a podobne. Obec zaznamenáva záujem zo strany občanov o takéto návštevy a privítali by ich častejšie.

V obci evidujú záujem seniorov o poskytovanie sociálnych služieb v zariadeniach pre seniorov, no tieto sú pre väčšinu dôchodcov finančne nedostupné. Uprednostňované sú zariadenia verejných poskytovateľov (VUC) pred neverejnými z dôvodu nižšej platby za služby. Obec neuvažuje o rozširovaní škály sociálnych služieb pre seniorov napr. zriadením denného stacionára.

V obci žije podľa oficiálnych štatistických údajov 40 občanov, ktorí sa hlásia k rómskej národnosti. Životu v obci sa prispôbili, žijú na jednej ulici a obec niektorý z nich zamestnáva na aktivačných prácach. Aktivačná práca je určená na podporu získania, udržania, prehĺbenia alebo zvýšenia vedomostí, odborných zručností, praktických skúseností, pracovných návykov na účely zvýšenia pracovného uplatnenia na trhu práce.

Aktivačná činnosť formou menších obecných služieb pre obec (podľa § 52 Zák. 5/2004 o službách zamestnanosti) je podpora udržiavania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaného občana, ktorý je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke

v hmotnej núdzi. Menšie obecné služby pre obec dlhodobo nezamestnaný občan vykonáva najviac počas šiestich kalendárnych mesiacov v rozsahu najviac 20 hodín týždenne. Výška aktivačného príspevku je 63,07 € mesačne.

Terénna sociálna práca

V rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia obec Liptovský Peter realizovala v období od roku 2008 do roku 2010 projekt Program podpory terénnej sociálnej práce v obci Liptovský Peter. Cieľom projektu bolo zlepšiť životnú situáciu ľudí zo sociálne vylúčenej komunity, ako aj vytvoriť podmienky na zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopností fyzických osôb a ich rodín viesť samostatný život. Terénne sociálne pracovníčky vykonávali individuálnu sociálnu prácu s jednotlivými klientmi, rodinami v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, vrátane vyhľadávacích činností. Poskytovali poradenstvo v oblasti zlepšenia osobnej hygieny, kontrolovali dochádzku do školy a riešili problémy záškoláctva. Spolupracovali so štátnymi orgánmi a organizáciami pri vybavovaní zdravotných pomôcok, invalidného dôchodku, zverení do výchovy, poberaní sociálnych dávok.

V snahe zlepšiť životnú a sociálnu situáciu a integrovať občanov zo sociálne vylúčených skupín s dôrazom na marginalizovanú rómsku komunitu sa členovia cieľovej skupiny zapájali do pracovných činností s cieľom získania a obnovenia pracovných návykov. Prostredníctvom individuálnych rozhovorov sa pracovníčky snažili zvýšiť sociálnu mobilitu klienta a jeho schopnosti riadiť svoj život samostatne bez závislosti na iných.

Počas celého projektu bola monitorovaná sociálna situácia jedinca, rodín so zameraním na zvýšenie ich aktivity a na preberanie zodpovednosti za riešenie svojej situácie, aby sa vedeli zorientovať v pracovno-právnych vzťahoch, právach a povinnostiach obyvateľa obce, ako správne postupovať pri vybavovaní potvrdení a vyjadrení.

Koniec projektu ukázal, že zámery a ciele boli splnené, pretože občania ohrození sociálnym vylúčením získali určité návyky a vedomosti. Častou komunikáciou a prácou s terénnymi sociálnymi pracovníkmi sa začalo s postupným odstraňovaním ich segregácie a zaraďovaním do normálneho života obce.

Obec má záujem ďalej sa venovať obyvateľstvu zo sociálne vylúčeného prostredia a zapájať sa do ďalších projektov, či už na miestnej úrovni, ale aj zo štrukturálnych fondov.

Záver:

Obec pristupuje k riešeniu vzniknutých nepriaznivých sociálnych situácií svojich občanov individuálne. Externe spolupracuje so sociálnou pracovníčkou pri vypracovávaní posudkov pre umiestnenie občanov do zariadení. V obci evidujú sociálne slabé rodiny, ktoré poberajú dávky v hmotnej núdzi.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja obec očakáva, že rozvoj sociálnych služieb v obci sa bude naďalej orientovať na aktívnu prácu sociálnej komisie obce a opatrovateľky.

2.3 Prehľad výdavkov a príjmov vynakladaných na zabezpečenie sociálnych služieb v obci

V roku 2016 obec prijala z ÚPSVaR v Liptovskom Mikuláši finančné prostriedky, ktoré boli vynaložené na stravu pre deti v hmotnej núdzi vo výške 274,00€, na školské potreby pre deti v hmotnej núdzi vo výške 49,80€, na aktivačnú činnosť podľa §52 a 52a vo výške 7.710,86€ a na podporu zamestnávania podľa §54 suma vo výške 3.115,29€.

Obec v roku 2016 poskytla dotácie v súlade so VZN č. 2/2010 o dotáciách, právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom na podporu všeobecne prospešných služieb, na všeobecne prospešný alebo verejnoprospešný účel.

2.4 Sieť poskytovateľov sociálnych služieb v území Horného Liptova (územie MAS Horný Liptov)

Sociálne služby na území regiónu Horný Liptov poskytujú občanom zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja, obce, mesta a neverejní poskytovatelia (občianske združenia, neziskové organizácie a iné právnické a fyzické osoby). Žilinský samosprávny kraj poskytuje v okrese Liptovský Mikuláš sociálne služby prostredníctvom dvoch centier sociálnych služieb a jedného domova sociálnych služieb a špecializovaného zariadenia v Liptovskom Mikuláši, Smrečanoch a Liptovskom Hrádku. Zo sociálnych služieb poskytovaných obcami možno uviesť komunitné centrum s nocľahárňou, strediskom osobnej hygieny a práčovňou (Liptovský Mikuláš), denné centrum zabezpečované Mestom Liptovský Mikuláš v šiestich lokalitách, či Zariadenie pre seniorov a domov opatrovateľskej služby s požičovňou pomôcok v Liptovskom Mikuláši.

Terénna sociálna služba krízovej intervencie sa poskytuje v rámci obvodu mesta Liptovský Mikuláš. V ďalších obciach z územia Horného Liptova poskytujú samosprávy iba opatrovateľskú službu (*vid' Príloha Registrovaní poskytovatelia sociálnych služieb*).

Neverejní poskytovatelia v tomto okrese zabezpečujú mimo opatrovateľskej služby aj služby domova sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov (Liptovský Mikuláš, Liptovský Mikuláš - Ondrašová a Liptovský Hrádok), krízové stredisko s nocľahárňou (Liptovský Mikuláš), vypožičiavanie pomôcok či prepravnú službu (Liptovský Mikuláš). Základné sociálne poradenstvo sa poskytuje ambulantne v Liptovskom Mikuláši a terénnou formou aj vo Východnej.

Registrovaní poskytovatelia sociálnych služieb

Poskytovatelia sociálnych služieb registrovaní podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách na území Liptovského Hrádku sú

- Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov SČK, zriaďovateľ SČK, kapacita DSS 14 klientov, ZpS 6 klientov,
- Centrum sociálnych služieb EDEN, zriaďovateľ VUC ŽSK, kapacita 81 klientov,
- Domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie Liptovský Hrádok, zriaďovateľ VUC ŽSK, kapacita DSS 25 klientov, ŠZ 12 klientov.

Všetky zariadenia sú kapacitne naplnené. (*viď Príloha: Registrovaní poskytovatelia sociálnych služieb*).

Chránené dielne

Chránená dielňa (CHD) a chránené pracovisko (CHP) sú pracoviská zriadené právnickou osobou alebo fyzickou osobou, podľa § 55 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov. V týchto zariadeniach sú zamestnaní občania so zdravotným postihnutím v pracovnom pomere, ktorí nie sú schopní nájsť si zamestnanie na otvorenom trhu práce. Alebo sú to pracoviská, na ktorých sa občania so zdravotným postihnutím zaškoľujú alebo pripravujú na prácu a na ktorých sú pracovné podmienky vrátane nárokov na pracovný výkon prispôsobené zdravotnému stavu občanov so zdravotným postihnutím. Chránené pracovisko môže byť zriadené aj v domácnosti občana so zdravotným postihnutím. V Liptovskom Hrádku je evidovaných najviac, 16 CHD/CHP, v ktorých je zamestnaných 18 zamestnancov so zdravotným postihnutím. (*viď Príloha: Zoznam chránených dielní a chránených pracovísk*).

Detské domovy

Detský domov Liptovský Hrádok má zariadenia v Liptovskom Mikuláši, Kráľovej Lehote, Liptovskom Hrádku a Liptovskej Porúbke. V roku 2013 zariadenie získalo ďalší objekt v Liptovskom Trnovci, rekreačný dom vrátane vnútorného vybavenia. V opatere detského domova je v súčasnosti približne 70 detí prevažne zo Žilinského kraja. Detský domov je štátnou rozpočtovou organizáciou.

Ostatné subjekty pôsobiace v sociálnej oblasti

V sociálnej oblasti pôsobia a vyvíjajú svoje aktivity aj subjekty a organizácie (napr. neformálneho alebo neziskového charakteru) zamerané na špecifické problémy jednotlivcov

a prispievajúce k integrácii, alebo k zlepšeniu či k riešeniu sociálnych problémov jednotlivcov. Ich činnosť je systematická alebo príležitostná podľa potreby. Najvýznamnejšie z nich sú Komunitná nadácia Liptov, OZ Kopýtko, OZ Nezábudka, Detské centrum Svetluška, Centrum voľného času, Špeciálna základná škola v Jamníku, ZO Slovenského zväzu telesne postihnutých, Dom Charitas Sv. Kláry Liptovský Mikuláš a iné.

Domov sociálnych služieb (DSS) v Závažnej Porube

V domove sociálnych služieb sa poskytuje sociálna služba v zmysle §38 zákona 448/2008 Zákona o sociálnych službách pobytovou sociálnou službou alebo ambulatnou sociálnou službou fyzickej osobe do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008, alebo nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008.

V domove sociálnych služieb sa poskytuje: pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie. V DSS sa zabezpečuje pracovná terapia, záujmová činnosť, utvárajú podmienky na vzdelávanie a úschovu cenných vecí.

V domove sociálnych služieb sa zabezpečuje aj ošetrovateľská starostlivosť, ak neposkytuje domov sociálnych služieb ošetrovateľskú starostlivosť podľa § 22 zákona č. 448/2008.

V domove sociálnych služieb možno poskytovať sociálnu službu najviac pre 40 prijímateľov sociálnej služby v jednej budove tohto zariadenia. Sociálnu službu v domove sociálnych služieb nemožno poskytovať ako celoročnú pobytovú sociálnu službu.

V Závažnej Porube bol DSS zriadený v roku 2011. Sociálna služba v zariadení je poskytovaná 2 klientom. Prioritne sú do zariadenia prijímaní klienti z radov občanov obce, no ak takí nie sú, v záujme ekonomickej udržateľnosti zariadenia je kapacita naplnená klientmi z regiónu aj mimo neho.

Zariadenie pre seniorov (ZpS) v Závažnej Porube

Sociálna služba sa poskytuje v súlade §35 zákona 448/2008. V zariadení pre seniorov sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008, alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

V zariadení pre seniorov sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie, utvárajú podmienky na úschovu cenných vecí, zabezpečuje záujmová činnosť. V zariadení pre seniorov sa zabezpečuje aj ošetrovateľská starostlivosť, ak neposkytuje zariadenie pre seniorov ošetrovateľskú starostlivosť podľa § 22 zákona č. 448/2008.

Zariadenie pre seniorov bolo v obci Závažná Poruba zriadené v roku 2011, kapacita zariadenia je 23 osôb.

2.5 Analýza potrieb obyvateľov obce Liptovský Peter

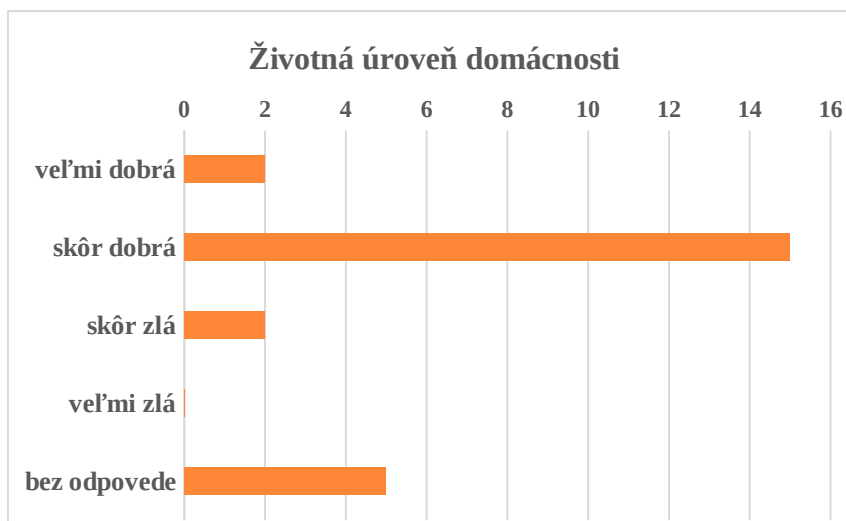
V analýze potrieb sme sa zamerali na zistenie sociálnej situácie občanov obce a ich spokojnosti s riešením a kvalitou poskytovaných služieb. Vyhodnotených bolo 24 dotazníkov.

V dotazníku sme zisťovali, aké je hodnotenie kvality životnej úrovne obyvateľov obce a aká je existencia ich sociálnych a zdravotných problémov, krízových situácií alebo sociálnych problémov v rodinách a v spolunažívaní s inými občanmi obce. Dve otázky boli nasmerované na zistenie informácie, na koho sa obrátia obyvatelia v prípade, ak potrebujú riešiť svoju sociálnu situáciu a na zistenie informácie, ktorej skupine obyvateľov obce je potrebné venovať zvýšenú pozornosť. Ďalšie dve otázky boli zamerané na zistenie aktuálneho využívania sociálnych služieb poskytovaných obcou a na zistenie dopytovaných sociálnych služieb, ktoré by obec mohla svojim obyvateľom zabezpečiť.

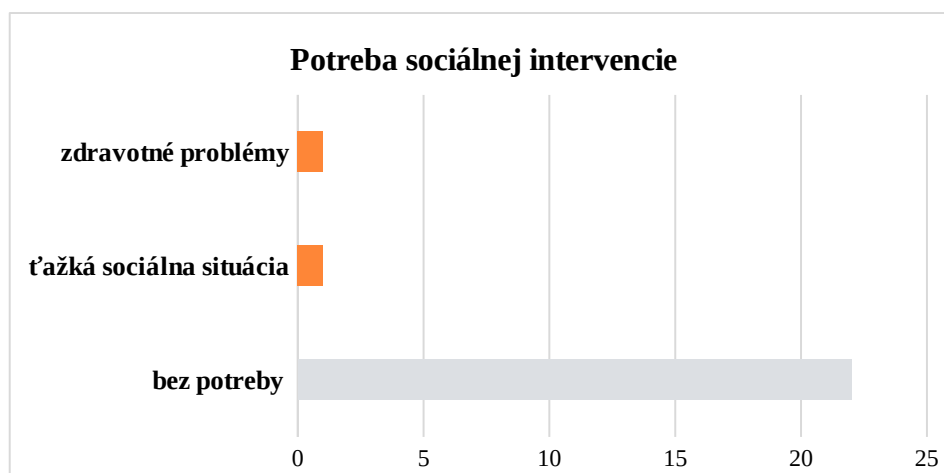
Dotazník vyplnilo 6 mužov a 17 žien. Prevažne sú to obyvatelia žijúci v obci viac ako 30 rokov (83% opýtaných) a sú zamestnaní/SZČO (46%) alebo dôchodcovia (46%). Veková škála oslovených občanov bola pestrá, zapojili sa prevažne obyvatelia vo veku od 56 do 65 rokov (42%). Títo obyvatelia žijú prevažne v manželstve bez detí (38%) alebo sú to rodičia s deťmi/deťmi (25%).

Obyvatelia obce odpovedali na dotazníkové otázky formou vyznačovania z uvedených možností, prípadne vlastným vyjadrením.

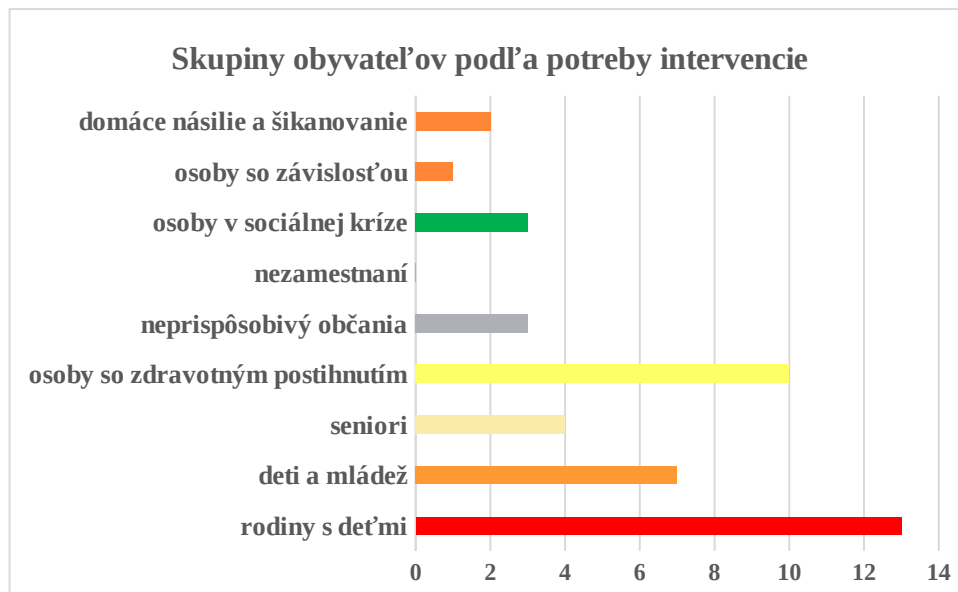
Životnú úroveň domácností hodnotili obyvatelia ako skôr dobrú (63% opýtaných) alebo sa vyjadriť nechceli vyjadriť (21%). Dvaja svoju životnú úroveň považujú za veľmi dobrú a dvaja za skôr zlú.

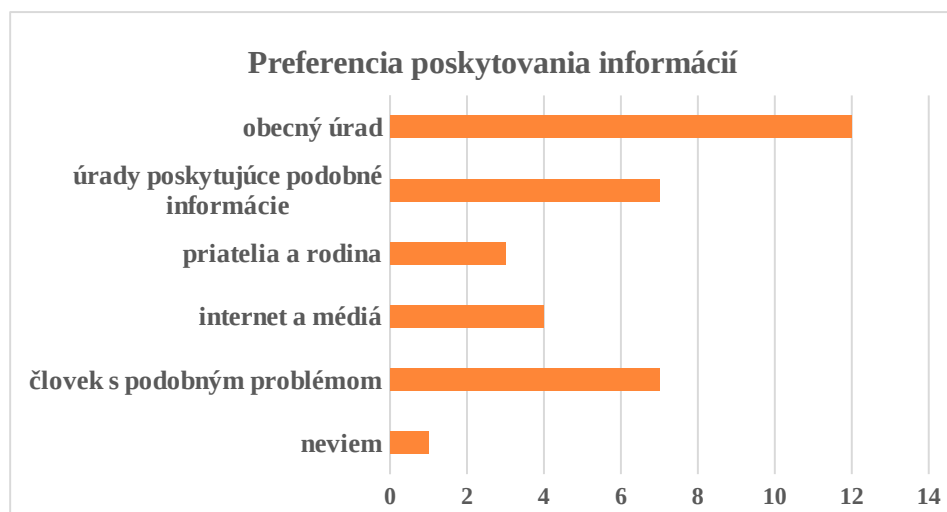
Väčšina opýtaných (92%) v súčasnosti nerieši sociálny problém, resp. krízovú situáciu. Jeden z opýtaných je občanom v ťažkej sociálnej situácii a má problémy spolunažívania. Dvaja z opýtaných sú občanmi so zdravotnými problémami, z nich jeden uviedol problém so zabezpečením prípravy stravy a so starostlivosťou o domácnosť.

Skupiny obyvateľov, ktorým je potrebné venovať zvýšenú pozornosť, sú predovšetkým rodiny s deťmi a osoby so zdravotným postihnutím. Ďalšou skupinou sú deti a mládež a seniori. Väčšiu pozornosť je potrebné venovať aj osobám v prechodnej sociálnej kríze, neprispôsobivým občanom, osobám ohrozeným domácim násilím a šikanovaním a osobám ohrozených závislosťou.

V prípade, že občania potrebujú získať informácie o niektorej zo sociálnych služieb, obrátia sa v prvom rade na pracovníkov obecného úradu a na úrady poskytujúce podobné služby (Sociálna poisťovňa, ÚPSVaR, Polícia, Zdravotné poisťovne, ...). Informácie ďalej získavajú aj u ľudí, ktorí majú podobné problémy alebo sa s podobnými problémami stretli, z internetu a médií alebo sa obrátia na priateľov a rodinu.

Dvaja z opýtaných občanov potvrdili, že v súčasnosti využívajú opatrovateľskú službu, ale zároveň ďalší z opýtaných uviedol, že mu v obci opatrovateľská služba chýba, môžeme teda konštatovať, že nie všetci občania v obci sú o opatrovateľskej službe informovaní.

Polovica opýtaných zdôraznila, že v súčasnosti nevyužívajú žiadne služby, ale zároveň sa vyjadrili, že by v obci privítali nasledovné sociálne služby:

- vývarovňu (štvrtina opýtaných)
- rozvoz stravy seniorom

- denný stacionár
- lekár
- športový klub pre deti do 15 rokov

Záver:

Obyvatelia obce Liptovský Peter hodnotia životnú úroveň ako dobrú a väčšina v súčasnosti nerieši sociálny problém, resp. krízovú situáciu. Občan, ktorý je v ťažšej sociálnej situácii, rieši predovšetkým problém spolunažívania. Občan so zdravotnými problémami rieši najmä problém so zabezpečením stravy a starostlivosťou o domácnosť.

V prípade, že občania potrebujú získať informácie o niektorej zo sociálnych služieb, obrátia sa v prvom rade na pracovníkov obecného úradu a na úrady poskytujúce podobné služby. Skupiny obyvateľov, ktorým je potrebné venovať zvýšenú pozornosť, sú najmä rodiny s deťmi, deti a mládež, zdravotne postihnutí a seniori.

Zo sociálnych služieb by obyvatelia obce privítali vývarovňu, rozvoz stravy seniorom, denný stacionár, lekárske služby a športový klub pre deti do 15 rokov (*pozn. športový klub pre deti je predmetom plánovania PHSR, nie KPSS*).

3. SWOT ANALÝZA

Výsledná SWOT analýza vznikla pracovných stretnutí riadiacej skupiny a z dotazníkového zisťovania. Spolu s údajmi z dotazníkového prieskumu je základným podkladom pre stanovenie cieľov a opatrení KPSS.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• možnosť bývania v zdravom a atraktívnom prostredí• bývanie vo vlastných rodinných domoch, bytových domoch• dobrá občianska vybavenosť• opatrovateľská služba• aktívna materská škola• aktívni dôchodcovia v Klube seniorov• voľná pracovná sila s možnosťou rekvifikácie• vysoká ponuka pomerne lacnej pracovnej sily prevažne v robotníckych profesiách• kultúrny a ľudský potenciál pre rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky• občania reprezentujúci obec v regióne i v zahraničí• existencia aktívnych klubov a spolkov v obci• organizácia kultúrno-spoločenských podujatí• organizácia športových podujatí, turnajov, známa motokrosová trať Kaleník• významní rodáci – pripomínanie• multifunkčné ihrisko s umelým trávnikom• turistické chodníky, cyklotrasy, bežecké trasy• tolerantnosť v spolunažívaní medzi	<ul style="list-style-type: none">• nízka informovanosť a angažovanosť obyvateľstva• stredná miera nezamestnanosti• nie je práca pre ľudí so stredoškolským a základným vzdelaním• nezájem ľudí o veci verejné, o kultúru• sociálna neistota v rodine• nedostatočné environmentálne povedomie občanov• pretrvávajúci rast nezamestnanosti v obci• nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, slabá úroveň marketingu v cestovnom ruchu• slabo rozvinuté malé a stredné podnikanie• chýba stacionár pre starých ľudí• chýba stravovacie zariadenie pre seniorov alebo zabezpečenie rozvozu stravy do domácností• málo pracovných príležitostí pre mladých ľudí• absencia spoločenskej miestnosti, kultúrneho domu• nezájem mládeže o ľudovú kultúru, spoločenské akcie

<p>etnickými skupinami</p> <ul style="list-style-type: none"> • náboženská znášanlivosť • aktívny prístup obce k riešeniu životných situácií obyvateľov obce • dostupnosť sociálnych služieb pre obyvateľov obce • spolupráca s poskytovateľmi sociálnych služieb v širšom okolí (Partizánska Ľupča, Závažná Poruba, Okoličné, Podbreziny a pod.) 	
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • operačný program Ľudské zdroje (osveta a výchova obyvateľstva k rozvoju cestovného ruchu s cieľom samozamestnania) • využitie programov a podporných fondov • využitie spolupráce v regionálnom spojení • možnosť financovania sociálnych služieb z EÚ fondov 	<ul style="list-style-type: none"> • nízka informovanosť a zaangažovanosť občanov • nezáujem občanov o veci verejné • nezáujem občanov o ochranu životného prostredia • únik mladých a vzdelaných ľudí do miest • nepripravenosť ľudí na podnikanie • pokračujúci pokles zamestnancov v poľnohospodárstve • pokračujúci trend starnutia obyvateľstva a poklesu natality obyvateľstva • vysoké životné náklady občanov • malá podpora rozvoja živnostníctva a remeselných výrob zo strany štátu • rozvoj komerčnej kultúry • prevládajúce trendy smerom ku konzumnej spoločnosti

4. PREHĽAD CIEĽOV A PRIORÍT OBCE PRE OBDOBIE 2018-2022 V SOCIÁLNEJ OBLASTI

Na základe analýzy vypracovanej v rámci plánovania komunitných sociálnych služieb obce Liptovský Peter boli zadané tri ciele pre dosiahnutie rozvoja a zvýšenie spokojnosti, informovanosti a dostupnosti sociálnych služieb v obci v období 2018-2022.

Ciele KPSS sú:

1. Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami komunity

2. Zvýšiť informovanosť o sociálnych službách

3. Posilniť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb

Ciele veľmi úzko korešponujú s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na roky 2015-2020 a to konkrétne s prioritami:

- Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity
- Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb

Lokálne strategické dokumenty Stratégia CLLD a Spoločný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí Horného Liptova do roku 2020 definujú rozvoj sociálnej oblasti v špecifických cieľoch ŠC1. Zlepšiť základnú vybavenosť a služby v obciach a ŠC 2. Zvýšiť zamestnanosť a zlepšiť podmienky pre podnikanie.

Ciele		Opatrenie	
1	Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami komunity	1	Systematické mapovanie potrieb komunity
		2	Zabezpečenie dostupnosti SS pre seniorov a ZŤP
2	Zvýšiť informovanosť o sociálnych službách a predchádzanie vzniku nepriaznivých sociálnych situácií	3	Zvýšenie informovanosti o poskytovaných sociálnych službách a možnostiach ich využitia občanmi obce
		4	Prevenia vzniku nepriaznivých sociálnych situácií

3	<i>Posilnenie kvality poskytovaných sociálnych služieb a činností vykonávaných na komunitnej úrovni</i>	5	<i>Zohľadnenie individuálnych potrieb a preferencií občanov obce</i>
		6	<i>Zvyšovanie kvality poskytovania sociálnych služieb</i>

5. AKČNÝ PLÁN REALIZÁCIE KPSS PRE OBDOBIE 2018-2022

	Ciele		Opatrenie	Aktivity	Cielová skupina	Zodpovení	Finančné zdroje
1	Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami komunity	1	Systematické mapovanie potrieb komunity	Práca v teréne, identifikácia sociálnych problémov, návšteva rodín, spolupráca obce so materskou školou	seniori, osoby so zdravotným postihnutím a iné fyzické osoby, deti a mládež ohrozené závislosťami, rodiny a komunity, ktoré sú v nepriaznivej sociálnej situácii	občania obce a ich príbuzní, obec, materská škola	vlastné zdroje, verejné prostriedky, rozpočet obce
		2	Zabezpečenie dostupnosti SS pre seniorov a ZŤP	Sprostredkovanie služieb pre seniorov v obci, poskytovanie základného sociálneho poradenstva	seniori, osoby so zdravotným postihnutím	občania obce a ich príbuzní, obec	vlastné zdroje, verejné prostriedky, rozpočet obce
2	Zvýšiť informovanosť o sociálnych službách a predchádzanie vzniku nepriaznivých sociálnych situácií	3	Zvýšenie informovanosti o poskytovaných sociálnych službách a možnostiach ich využitia občanmi obce	Pravidelné/náhodilé/priebežné informovanie o sociálnej problematike obce - verejno komunikačné prostriedky časopis, obecný web, reporting o stave sociálnych služieb, demografie, trhu práce a plnení KPSS - pre zastupiteľstvo a pre verejnosť	rodiny s malými deťmi, deti a mládež, seniori, osoby so zdravotným postihnutím a iné fyzické osoby, rodiny a komunity, ktoré sú v nepriaznivej sociálnej situácii	obec	verejné prostriedky, rozpočet obce
		4	Prevenca vzniku nepriaznivých sociálnych situácií	Príprava a realizácia projektov, zameraných na prevenciu vzniku nepriaznivých sociálnych situácií	rodiny s malými deťmi, deti a mládež, seniori	obec, záujmové skupiny, občianske združenia, materská škola	dotačné zdroje, granty, MAS Horný Liptov
3	Posilnenie kvality poskytovaných sociálnych služieb a činností vykonávaných na komunitnej	5	Zohľadnenie individuálnych potrieb a preferencií občanov obce	Prieskum spokojnosti a aktualizácia ich potrieb	seniori, osoby so zdravotným postihnutím, rodiny s malými deťmi, deti a mládež, seniori, osoby so zdravotným postihnutím a iné fyzické osoby, rodiny a komunity, ktoré sú v nepriaznivej sociálnej situácii	obec	dotačné zdroje, granty

	úrovni						
		6	Zvyšovanie kvality poskytovania sociálnych služieb	Vzdelávanie pracovníkov obecného úradu v oblasti sociálnej problematiky	Pracovníci obecného úradu	obec	verejné prostriedky, rozpočet obce

6. MONITORING A HODNOTENIE

Vyhodnotenie realizácie dokumentu bude zabezpečené pravidelným monitorovaním a hodnotením, výsledkom ktorého bude správa, ktorá podá komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v KPSS a či vedú k riešeniu jednotlivých priorít. V správe bude vyjadrené, aký efekt majú realizované opatrenia a ako je potrebné stanovený postup upraviť.

Monitorovanie zabezpečí pravidelné sledovanie a zber informácií o plánovaných, realizovaných a ukončených projektoch/aktivitách v rámci jednotlivých opatrení akčného plánu, t.j. zostavenie komplexnej informácie o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v KPSS.

Monitorovacia správa komunitného plánu bude obsahovať aktualizáciu demografických údajov a vyhodnotenie zrealizovaných aktivít podľa jednotlivých opatrení. Komunitný plán sociálnych služieb bude ročne monitorovaný.

Hodnotenie na základe monitorovania pomenuje vplyv KPSS na sociálnu problematiku obce a jeho obyvateľov. Hodnotenie sa uskutoční jedenkrát do roka, t.j. k 30. 11. Hodnotenie bude spolu s pracovníčkami obecného úradu vykonávať sociálna komisia. Pôjde hlavne o vyhodnotenie vonkajších a vnútorných vplyvov na realizáciu komunitného plánu, zadefinovanie príčin úspechov/neúspechov napĺňania opatrení a návrhu aktivít a priorít na nasledujúci rok. Ročné hodnotenie KPSS bude predkladané na vedomie obecnému zastupiteľstvu v termíne do 31.12.

Návrhy na aktualizáciu akčného plánu spolu s vyjadrením finančných požiadaviek na rozpočet mesta na nasledujúci rok vychádzajúce z hodnotiacej správy schváli obecné zastupiteľstvo v termíne do 31.12.

Verejnosť bude oboznamovaná s realizáciou plánu prostredníctvom webovskej stránky obce a Porubských novín.

Subjekt vykonávajúci kontrolu	Periodicita	Spôsob vykonania kontroly
Sociálna komisia obce	každoročne k 30. 11	hodnotiaca správa
Sociálna komisia obce a sociálny pracovník obce	každoročne k 31.12.	predloženie hodnotiacej správy obecnému zastupiteľstvu
Sociálna komisia obce a sociálny pracovník obce	podľa potreby k 31.12.	aktualizácia akčného plánu

7. PREHĽAD PLATNEJ LEGISLATÍVY A INFORMAČNÝCH ZDROJOV

Zákonom NR SR č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky (VÚC) došlo k preneseniu pôsobnosti na úseku sociálnej pomoci hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov.

Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení

Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách

Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov

Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi

Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime

Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine

Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálno právnej ochrane detí a sociálnej kuratele

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

Stratégia CLLD, www.hornyliptov.sk

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015-2020, <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/nprss-2015-2020.pdf>

Žilinský samosprávny kraj, odbor sociálnych vecí, <http://www.zask.sk/sk/samosprava/urad-zsk/odbor-socialnych-veci/>

8. ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

DSS	Domov sociálnych služieb
CHD	Chránená dielňa
CHP	Chránené pracovisko
KPSS	Komunitný plán sociálnych služieb
MAS	Miestna akčná skupina
IBV	Individuálna bytová výstavba
OMV	Osobné motorové vozidlo
OPS	Opatrovateľská služba
OZ	Občianske združenie
PP	Počet poberateľov
SPRO HL	Spoločný program rozvoja obcí Horného Liptova
SS	Sociálna služba
Stratégia CLLD	Stratégia komunitou vedeného rozvoja
SČK	Slovenský červený kríž
ŠC	Špecifický cieľ
ŠVVP	Špeciálne výchovno –vzdelávacie potreby
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
VÚC	Vyšší územný celok
VZN	Všeobecne záväzné nariadenie
ZpS	Zariadenie pre seniorov

ZpS SČK	Zariadenie pre seniorov Slovenský Červený Kríž
ZŤP	Zdravotne ťažko postihnutý
Z. z.	Zbierka zákonov
ŽSK	Žilinský samosprávny kraj

9. PRÍLOHY

1. *Prehľad sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Zb.*
2. *Registrovaní poskytovatelia sociálnych služieb, stav k 31. 5. 2018*
3. *Zoznam chránených dielní a chránených pracovísk v území MAS Horný Liptov*
4. *Dotazník pre prijímateľov sociálnych služieb*